

Т.В.Сорокман, Н.І.Підвисоцька

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ УРОДЖЕНИХ ВАД СЕРЦЯ У ДІТЕЙ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Кафедра факультетської педіатрії та медичної генетики (зав.- д.мед.н. Т.В.Сорокман)
Буковинської державної медичної академії

Резюме. Вивчена динаміка уроджених вад серця за період 1986-2000 рр. у дітей Чернівецької області в залежності від району проживання, віку і статі. Найвищі показники зареєстровані серед дітей Кіцманського району. Виявлено вірогідне зростання частоти уроджених вад серця за останні 5 років. У структурі патології переважає дефект міжшлуночкової перегородки.

Ключові слова: уроджені вади серця, діти, епідеміологія.

Вступ. Уроджена та спадкова патологія є однією з провідних причин захворюваності та смертності дітей перинатального періоду і першого року життя. Показник загальної частоти уроджених вад у новонароджених в цілому по Україні становить 20,1%.

Особливу актуальність виявляють уроджені вади серця (УВС) у зв'язку з поширеністю і великою питомою вагою серед всіх вад розвитку. За даними зарубіжних джерел, УВС спостерігаються з частотою 8:1000, або 1 на 125 живонароджених [2]. Щорічно в Україні народжується 5000-6000 дітей з УВС [3]. До 75 % з них гинуть впродовж першого року життя [4]. У більшості хворих, котрі вижили, УВС призводять до незворотних змін життєво важливих органів, порушень фізичного і психомоторного розвитку. Хворі з цією патологією займають близько 30% ліжок в дитячих стаціонарах [5].

Мета дослідження. Вивчити епідеміологію уроджених вад серця у дітей Чернівецької області.

Матеріали і методи. Досліджено 256 дітей з УВС та їх батьків за матеріалами пологових будинків, дитячих поліклінік, дитячих лікарень, медико-генетичного відділу обласного діагностичного медичного центру. Діагностика УВС включала: анкетування, ретроспективне вивчення історій розвитку дітей, клінічні обстеження, оцінку фізичного розвитку, генеалогічний аналіз, ультрасонографію серця за допомогою УЗ-апарата "Aloca - 630".

Результати дослідження та їх обговорення. Серед 256 випадків УВС 145 (56,6%) дітей проживають у м. Чернівці, а 111 (43,4%) - у Чернівецькій області. Частота УВС у дітей відображені в таблиці 1.

Таблиця 1

Повіковий розподіл уроджених вад серця у дітей

Вік дітей	Місто		Область		Всього	
	абс.	%	абс.	%	Абс.	%
Грудний вік	4	1,6	7	2,7	11	4,3
Дошкільний вік	95	37,1	42	16,4	137	53,5
Шкільний вік	46	18	62	24,2	108	42,2
Всього	145	56,7	111	43,3	256	100

Із 11 випадків УВС у дітей грудного віку дефект міжшлуночкової перегородки зареєстрований у 4 (36,4%) пацієнтів. У дітей дошкільного віку вади серця зустрічаються в такій послідовності: дефект міжшлуночкової перегородки – 65 (47,4%), комбіновані вади – 20 (14,6%), відкритий овальний отвір – 15 (11%), дефект міжпередсердної перегородки – 13 (9,5%), стеноз легеневої артерії – 9 (6,6%). Дещо рідше зустрічаються такі вади, як стеноз устя аорти – 4 (2,9%), спільний артеріальний стовбур – 4 (2,9%), тетрада Фалло – 4 (2,9%), транспозиція магістральних судин – 2 (1,5%), коарктація аорти – 1 (0,7%).

У 34 (31,5%) осіб шкільного віку діагностовано дефект міжшлуночкової перегородки, друге місце за частотою посідають комбіновані вади

серця - 19 (17,7%). Часто зустрічаються тетрада Фалло - 18 осіб (16,7%) та дефект міжпередсердної перегородки - 15 осіб (13,8%). Рідше діагностуються такі вади розвитку, як відкритий овальний отвір – 10 осіб (9,3%), стеноз легеневої артерії – 4 особи (3,7%). Ще 7,3% склали інші УВС (спільний артеріальний стовбур, коарктація аорти, недостатність мітрального клапана, транспозиція магістральних судин, стеноз устя аорти).

Структура УВС серед дітей м.Чернівці та районів області представлена у таблицях 2 і 3.

Таблиця 2

Структура уроджених вад серця у дітей м.Чернівці

№ п/п	Уроджені вади серця	Хлопчики	Дівчатка	Кількість
1	Дефект міжшлуночкової перегородки	35	39	74
2	Дефект міжпередсердної перегородки	10	12	22
3	Відкритий овальний отвір	15	7	22
4	Комбіновані вади	4	6	10
5	Стеноз легеневої артерії	3	4	7
6	Спільний артеріальний стовбур	3	2	5
7	Тетрада Фалло	2	1	2
8	Транспозиція магістральних судин	1	1	2
9	Стеноз устя аорти	1	-	1

Таблиця 3

Структура уроджених вад серця у дітей Чернівецької області

№ п/п	Уроджені вади серця	Хлопчики	Дівчатка	Кількість
1	Дефект міжшлуночкової перегородки	14	15	29
2	Комбіновані вади	14	17	31
3	Дефект міжпередсердної перегородки	3	3	6
4	Тетрада Фалло	14	9	23
5	Відкритий овальний отвір	2	-	2
6	Стеноз легеневої артерії	2	4	6
7	Стеноз устя аорти	3	1	4
8	Спільний артеріальний стовбур	1	1	2
9	Транспозиція магістральних судин	2	1	3
10	Коарктація аорти	3	1	3
11	Уроджена недостатність мітрального клапана	-	1	1
12	Аномалія Ебштейна	1	-	1

У структурі виявлених вад серця серед дітей м.Чернівці переважає дефект міжшлуночкової перегородки (51%), в той же час серед дітей сільської місцевості частіше зустрічаються комбіновані вади (27,9%), друге місце займає дефект міжпередсердної перегородки і відкритий овальний отвір - по 15,2 %, третє місце належить комбінованим вадам (6,9 %). Варто зауважити, що в динаміці за 15 років спостерігається достовірне зростання частоти УВС серед дітей Чернівецької області (рис. 1). Так, якщо за 1986-1990 рр. зареєстровано в області 52 випадки УВС, то за період 1995-2000 рр. - 155 випадків ($P < 0,01$).

Більш часто така закономірність спостерігається серед дітей м. Чернівці: 26 випадків УВС за період 1986-1990 рр. і 121 випадок за період 1995-2000 рр. ($P < 0,01$). За результатами наших досліджень, хлопчики рідше мають УВС, ніж дівчатка (114 та 142 випадки, відповідно). Така закономірність спостерігається як серед сільських, так і міських дітей (рис. 2).

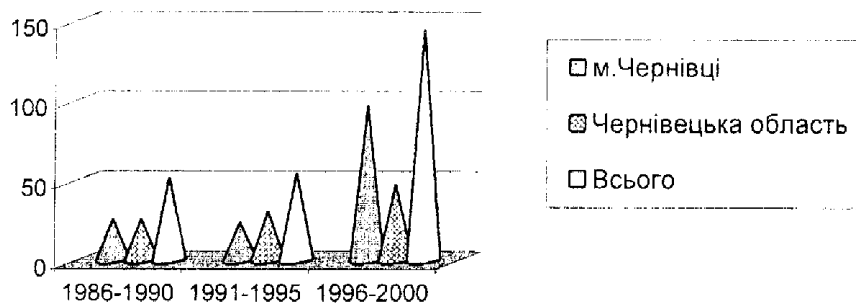

Рис. 1. Динаміка уроджених вад серця серед дітей Чернівецької області.

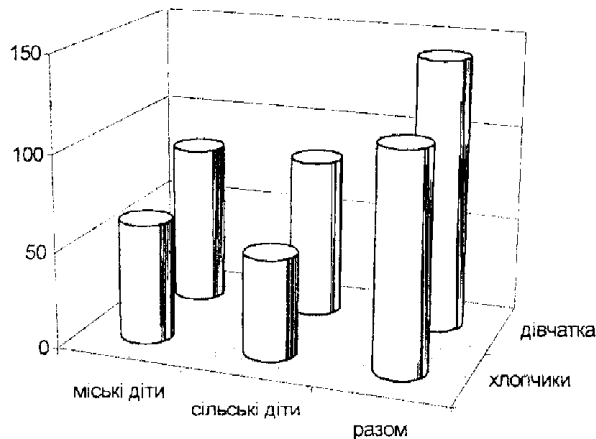

Рис. 2. Розподіл уроджених вад серця в залежності від статі.

Найчастіше реєструються УВС серед дітей Кіцманського району - 15,3%, 12,6% випадків уродженої патології серця припадає на Глибоцький район. Третє місце за частотою даної патології зустрічається у дітей мешканців Заставнівського району - 10,8% випадків. Майже на однаковому рівні за частотою УВС знаходяться Новоселицький, Сторожинецький і Путільський райони - 9,9% дітей з вадами розвитку серця. Найнижчий показник зареєстровано у Сокирянському районі - 3,6% дітей з УВС.

Висновки.

1. Частота УВС серед дітей Чернівецької області становить 1,2 на одну тисячу дитячого населення.
2. У структурі УВС перше місце належить дефекту міжшлуночкової перегородки та комбінованим вадам серця.
3. Найчастіше зустрічаються УВС серед дітей Кіцманського району.
4. Враховуючи зростання частоти УВС у дітей, необхідно провести подальше дослідження з метою створення реєстру УВС, визначення чинників та розробки методів профілактики.

Література. 1. Савковская З.А. Пути профилактического решения социально-гигиенических проблем снижения младенческой смертности // Педиатрия. - 1990. - №5. - С. 71-74. 2. Белозеров Ю.М., Леонтьева И.В., Школьников М.А. и др. Наследственные болезни сердца у детей // Российский вестник перинатологии и педиатрии. - 1998. - №1. - С. 18-23. 3. Волосовець О.П. Актуальні питання сучасної дитячої кардіоревматології // Педиатрія, акушерство та гінекологія. - 1999. - №3. - С. 53-54. 4. Войцехович Б.А., Тесленко Л.Г. К вопросу о распространенности врожденных пороков развития // Российский педиатрический журнал. - 1998. - №2. - С. 7-9. 5. Смець І.М., Ігнатовський В.Ю., Мазур А.П. та ін. Хірургічне лікування дітей першого року життя з природженими вадами серця // Педиатрія, акушерство та гінекологія. - 1999. - №3. - С. 12-15.

EPIDEMIOLOGY OF CONGENITAL HEART DISEASE IN CHILDREN OF THE CHERNIVTSI REGION

T.V.Sorokman, N.I.Pidvysotska

Abstract. The dynamics of congenital heart disease over the period from 1986 through 2000 in children of the Chernivtsi region has been studied depending on the district of habitation, age and sex. The highest indices are registered among the children of the Kitsman district. A reliable increase of the rate of congenital heart disease over the last five years has been detected. The ventricular septal defect prevails in the pattern of this pathology.

Key words: congenital heart disease, children, epidemiology.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)